

PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 11 Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, środa 15 stycznia 1930 r.

TREŚĆ: Z. S. R. R. a sprawy zagraniczne: Konferencja haska a Z. S. R. R. — Sytuacja polityczna w Polsce — Niemcy a Z. S. R. R. — Anglja a Z. S. R. R. — Chiny a Z. S. R. R. — **Notatki i informacje:** Różne. — Artykuły nieuwzględnione.

Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE

KONFERENCJA HASKA A Z. S. R. R.

Izwiestja 11.I. w art. wst. oświadczają, iż przebieg pierwszych dni obrad w Hadze potwierdził słuszność przewidywań prasy sowieckiej, która twierdziła, iż Niemcy spotkają się w Hadze ze zwartym frontem swych wierzycieli. Pismo określa politykę mocarstw w stosunku do Niemiec jako politykę „obrabowania Niemiec”, przechodząc zaś do oceny stanowiska Stanów Zjednoczonych podkreśla, iż porozumienie między Niemcami a Stanami Zjednoczonymi, które nastąpiło w przededniu zwołania konferencji haskiej, oparte jest jedynie na zaufaniu Stanów Zjednoczonych do Niemiec. Polityka Stanów Zjednoczonych różni się w tem wyraźnie od polityki Francji i zmierza do utrwalenia stanowiska amerykańskiego kapitału w Niemczech. Pismo przewiduje przyjęcie planu Younga przez konferencję haską i oświadcza, iż przyjęcie to pogłębi zatargi, jakie istnieją „w obozie światowego kapitalizmu”.

SYTUACJA POLITYCZNA W POLSCE.

Izwiestja 13.I. w depeszy z Warszawy (Bratina) zarzucają PPS. dwulicowość z powodu ukazania się w „Robotniku” artykułu o istnieniu urządzeń podsłuchowych w warszawskiej stacji telefonów międzymiastowych. Zdaniem koresp., PPS. nie ma prawa występować przeciwko ewentualnemu istnieniu podsłuchu, gdyż ministrowie socjalistyczni w okresie przedmajowym korzystali z tego podsłuchu.

Izwiestja 11.I. w depeszy z Warszawy (Bratina), omawiając sprawę Seinfeldy, oświadczają, iż sprawa ta nikogo nie zaskoczyła, gdyż wszyscy w Warszawie mają wiedzieć o istnieniu urzędowego podsłuchu telefonicznego.

Prawda 11.I., donosząc o zajęciu z komunistycznym posłem Rosiakiem w Sejmie, podaje, iż Rosiak przemawiał, aby złożyć wniosek o zwolnienie z więzienia posła komunisty Szpicberga, który uzyskał mandat, jako następca wydanego sądom posła Bitnera. Przewodniczący pozbawił Rosiaka słowa, lecz Rosiak wbrew temu przemawiał w dalszym ciągu, zarzucając Sejmowi i marsz. Daszyńskiemu przetrzymywanie Szpicberga w więzieniu. Gdy straż marszałkowska wynosiła Rosiaka z sali, Rosiak krzyknął: „Precz z rządem Bartła, uwolnić Szpicberga”.

Prawda 11.I. podaje, iż w Warszawie odbyła się demonstracja bezrobotnych, podczas której przemawiał poseł Żarski. Podczas demonstracji władze aresztowały 50 osób.

Prawda 9.I. zamieszcza rysunek, który charakteryzować ma PPS., jako grabarza demokratycznej konstytucji i sprawy min. Czechowicza.

Prawda 9.I. donosi z Łodzi o ciężkiej sytuacji w łódzkim przemyśle włókienniczym. Pismo twierdzi, iż 35 tysięcy robotników łódzkich znajduje zatrudnienie tylko przez 2—3 dni w tygodniu, liczne mniejsze przedsiębiorstwa zostały zlikwidowane.

Prawda 9.I. donosi z Warszawy, iż przesilenie gospodarcze powoduje wystąpienie robotników zatrudnionych przez kilka dni w tygodniu. Związki zawodowe domagają się od rządu zapomóg dla tych robotników, jako dla bezrobotnych. W Bełchatowie i Żelawie odbyły się demonstracje półbezrobotnych.

Rossija i Słowiaństwo 11.I. ogłasza memorandum b. archimandryty Ławry Poczajowskiej na Wołyniu Witaliego do rady Ligi Narodów w sprawie „prześladowania rosyjskiej mniejszości prawosławnej w Polsce”. Autor memorandum powołuje się na zburzenie soboru prawosławnego w Warszawie, na zburzenie „wielu innych cerkwi prawosławnych”, na zlikwidowanie cmentarzy prawosławnych i na wydalenie biskupów prawosławnych z granic Polski, na nadanie kościołowi wschodniemu w Polsce urzędowej nazwy „cerkwi prawosławnej w Polsce”, wbrew temu, iż wierni składają się „wyłącznie z Rosjan” i t. p.; następnie Witalij oświadcza, iż po ogłoszeniu autokefalji ludność prawosławna spodziewała się „zaprzestania prześladowań”, które wbrew tym nadziejom zostały obecnie wznowione przez katolickie kurje biskupie, które domagają się przekazania kościołowi katolickiemu przeszło 500 cerkwi prawosławnych i Ławry Poczajowskiej, na tej podstawie, iż świątynie te należały ongiś do kościoła unickiego. Autor memorandum, udowadnia, iż sporne objekty zostały wzniesione przez ludność, która w pierwotnym okresie swych dziejów była prawosławną i wróciła na prawosławie po rozbiórce Rzeczypospolitej oświadcza, iż unja kościoła wschodniego z kościołem katolickim nastąpiła w Rzeczypospolitej przedrozbiorowej wbrew woli prawosławnej ludności i że biskupi katolicy zwró-

cili się do sądów państwowych, których decyzja została zgóry określona przez całą politykę polską. Autor memorandum zwraca się do rady Ligi Narodów z prośbą o „odwrócenie niebezpieczeństwa od cerkwi prawosławnej w Polsce”.

W komentarzu do tego memorandum pismo ogłosiło art. ks. Grzegorza Trubieckoja, który ocenia politykę polską w stosunku do cerkwi prawosławnej jako zwalczanie tej cerkwi, lecz pisze, iż „zwalczanie to jest skutkiem działania dziejowej Nemezys”. Cerkiew prawosławna w Polsce musi odpokutować za russyfikacyjną politykę carskiego rządu bez względu na to, iż polityka ta nie usprawiedliwia „nietolerancyjnej i niechrześcijańskiej polityki rządu polskiego”. Zburzenie soboru prawosławnego w Warszawie zapisane będzie w dziejach, zdaniem Trubieckoja, jako „haniebny dowód nietolerancji polskiej”. Trubieckoj udowadnia prawa cerkwi prawosławnej na sporne b. świątynie unickie i oświadcza, iż wierzy, że sądy polskie nie będą się kierowały pobudkami narodowościowymi lub wyznaniowymi.

NIEMCY A Z. S. R. R.

Izwiestja 13.I. w komentarzach do sprawozdania z procesu fałszerzy sowieckiej waluty w Berlinie podkreślają, iż kontakt, jaki istniał między niemieckimi czynnikami urzędowymi a organizacją fałszerzy, nie ulega wątpliwości. Pismo twierdzi, iż w grudniu 1928 roku odbyła się w Berlinie z udziałem wybitnych reprezentantów rządu niemieckiego narada w sprawie ukraińskiego zagadnienia.

Izwiestja 12.I. w art. o berlińskim procesie domagają się od sądu niemieckiego surowego ukarania oskarżonych.

ANGLJA A Z. S. R. R.

Prawda 9.I. w art. o berlińskim procesie sowieckiej waluty oświadcza, iż za kulisami tego procesu znajdują się postacie, jakie znane są sowieckiej opinii ze wszystkich międzynarodowych poczynań przeciwsowieckich, przede wszystkim zaś postać Chamberlaina.

CHINY A Z. S. R. R.

Izwiestja 11.I. podają, iż rosyjskie emigracyjne pismo „Zaria” w Charbinie zamieściło ogłoszenie o zwołaniu zgromadzenia b. oficerów rosyjskich w Charbinie. W komentarzu do tego doniesienia pismo podaje, iż ukazanie się tego ogłoszenia świadczy o istnieniu białogwardyjskich organizacji wojskowych w Mandżurji, wbrew zobowiązaniom zaciągniętym przez rząd chiński. ZSRR. będzie domagał się od Chin, aby zastosowały się do swego przyrzeczenia o rozwiązaniu białogwardyjskich oddziałów i o wydaleniu dowódców tych oddziałów z granic Mandżurji.

Izwiestja 11.I. donoszą o wznowieniu komunikacji kolejowej między Charbinem a Władywostokiem oraz o tem, iż chiński urząd polityczny w Charbinie wznowił wystawianie wiz wjazdowych do Mandżurji dla obywateli sowieckich.

NOTATKI I INFORMACJE

RÓŻNE.

Prawda 12.I. donosi z Mińska o wykryciu kontrrewolucyjnego składu książek w gmachu kościoła katedralnego w Mińsku. Książki te pochodziły według pisma z prywatnych bibliotek „burżuazji polskiej”. Skład zawierał polską literaturę patriotyczną oraz utwory pornograficzne. Podczas rewizji wykryto „obszerną korespondencję miłosną, jaka była prowadzona przez księży”. Pismo zafzuca proboszczowi parafji katedralnej, ks. Chmielewskiemu, pożyczanie książek z tego składu zamieszkałym w Mińsku Polakom.

Sierp 2.I. podaje, że Unszlicht obchodził w grudniu swe 50-lecie. Przedstawiciel KPP. przy Komitecie Wykonawczym Międzynarodówki Komunistycznej, przedstawiciel polskiego ZMK. przy Komitecie Wykonawczym Komunistycznej Międzynarodówki Młodzieży i delegacja KPP. na konferencji rewolucyjnej Międzynarodówki Związków Zawodowych w Moskwie wystosowały do Unszlichta wspólne pismo, w którym m. in. jest powiedziane: „Zwycięska rewolucja postawiła Was w szeregu wodzów i organizatorów armji czerwonej. Oddając jej wszystkie swe siły, całą swą energję rewolucyjną, potrafiliście zachować łączność z naszym polskim oddziałem armji proletarjackiej, poma-

gając nam, jak dawniej, tak i dziś w walce o słuszną linję partji, w walce o prawdziwą bolszewicką KPP. Wierzymy, że ta łączność z nami, nawiązana przez długie lata niezamordowanej pracy waszej w szeregach proletariatu polskiego, nigdy nie osłabnie”.

Sierp 5.I. donosi, że 25.I. odbędzie się w Moskwie sesja plenum biura polskiego wydziału agitacji i propagandy CK. WPK. Na porządku dziennym znajdują się następujące kwestje: 1) Wyniki kolektywizacji wsi polskiej, 2) O pracy antyreligijnej wśród ludności polskiej, 3) Sprawozdania informacyjne biur polskich CK. ukraińskiej i białoruskiej partji komunistycznych, 4) Walka z odchyleniem prawicowym i nacjonal-bolszewizmem wśród Polaków w ZSRR. i 5) Sprawozdanie redakcji „Trybuny Radzieckiej” i „Sierpa”.

ARTYKUŁY NIEUWZGLĘDNIONE.

Rul 11.I. Proces Butienki (korespondencja Kresowskiego z Warszawy).

Rossija i Słowiaństwo 11.I. O ideologii małoruskiej (art. Lwowa).

Poslednija Nowosti 12.I. Sprawa Filosofowa (korespondencja z Warszawy).

